ארבע מיתות. סקילה שריפה הרג וחנק. דווקא נקט סידרא סקילה חמורה משריפה ושריפה מהרג ושלשתן מחנק ופקפק מינה למתחייב שתי מיתות דקי"ל לקמן (דף פח.) לדיוקא נמחומרה: **רבי שמעון וכו'.** פלוגתא מפרש בגמרא: **זו מלות הנסקלין.** שפירשו בפרקין לעיל (דף מה.) בית הסקילה היה גבוה שתי קומות וכו' ומשם דנעני למתני מלות הנסרפין והנהרגין והנחנקין כילד הדר ונקט להמ': **גמ' כל מקום שאנו חכמים דרך מנין.** ולפילו דבר מחר דבר: **אין מוקדם ומאוחר.** לא דקדקו להקדים במשנתן את המוקדם ולמחר את המאוחר שיש מקום שהשנוי מאוחר במשנה נריך להקדימו במעשה כגון סדר ד' נגדיס של כהוא גדולה דכמפרש לקמיה דמכנסים קודמין בלבישה ולא הקדימו למשנתן כסדר לביאתן ויש מקום שהסדר שנוי כמשפטו לכתחילה אבל מי מפיק לית לן בה כגון דברי סדר מלוקה **תוך מסדר שבעה סממנין.** המאורים לענין הכאתם של דם שהנן דיקדקו בסדר משנתן. כל דבר המועיל לחבירו קרי ליה סם לגבית ואין סם לשון כושם ולא לשון מרפא אלא לשון דבר הנריך לתיקון מבניו: **מעבירין על הכאתם.** לנודקו סם של דם נדה הוא ולטמא טהרות שנגע בהן או נשא הוא והטהרות טהורות ואם עבר בגלו שנע סממנין בשיכנס מוחו בהן כסדרן בילוע שדם היה ואם לא עבר בילוע שנגע היה: **רוק ספל.** שלא טעם כלום של מוחו היום. תפל ליקס וגוגד וחסר כל טעם מאכל כגון דבר שלא נמלח למיקרי תפל: **ומי גריסין.** לעיסת גריסין של פול שלועסין וכוססין מוחו ומשפשפין מוחו בהן: **ומי רגלים.** שהחמילו והסריחו: **נסר.** מין מלמה הוא ויקרין לה ניתר"ש: **וכורים.** עשב הוא ומעביר כחמין ויקרין ליה מירנע"ו שנורני"ש: **קמוניא.** הסם[ס] מפרש לה שלוף דוק ולא ידענא מאי היא: **אשלג.** נחנקי מרגליות העולות ממוך היס: **לא עשה ולא כלום.** אין זה נסיון שאם לא עבר בכך אבל אינה למימר דם הוא והאי דלא עבר היינו משום דאין גריסין מועילין שלא נלמר הרוק וכן כולם בסדר. והא דרב ממורא קבוע' דהאי גמרא משום דמייתינן להאי מרבע מיתות ד"ל דאמני' עלה כדפליג רב פפא עליה ואמר אף מרבע מיתות דווקא ניתנו הקוסס במשנה קודמת לחבירתה אם נתחייב שתי מיתות: **נפלוגתא לא קמיירי.** רב ממורא נמי אית ליה דאמני' דווקא תנן ומיהו כי נקט אינו לא נקט מילי דפלוגתא: **אף סדר יומא.** לענודת יום הכפורים הקדומות במשנה במסכת יומא זו אחר זו דווקא קאמר: **ואידך.** אמר לך וודאי דווקא קאמר ומיהו אומרא בעלמא הוא שהאמיר הכאוב בעבודת אותו היום שאסר שיהא בסידרו פסול ולא משום מציאות דעבודות הוא שאם נאמר אחר ממורה ומשובה מחבירתה אלא אומר מיהו היום שנכתבה אוקי [ויקרא טז] בסידורה לעכב וכי אמרינן אין במידי דאשיבותה גרם ליה כגון אחרא מיתות דאמרינן לקמן דזו ממורה מזו וכן בשבע שמנין שעורכו וכאו של כל אחד ואחד גורס לו ליקדם וכן מכנסיים שאשבן הכאוב להקדימן כדלקמן אבל יום הכפורים אומר בעלמא הוא שלא לשנות זו ולא כא אעבודות: **ואידך.** רב פפא דאידי נמי בשומרי אמר לך ההוא מלוה בעלמא ומי אחיך ליה לן בה: **ולאפוקי ממלוה חלילה.** האי כל מקום דקאמר רב ממורא אלא לדיקדקו בו לאפוקי מסדר השנוי בשלוה חלילה שאם אי אפשר לשנות אלא כך הוא ומ"ג דאמלוה הכי כדקא מסדר ומזיל: **ס היא דאומרת.** שחילה מאן יאמי והוא אומר לה לא אפשתי ואחר כך אומלת ואחר כך לוקחה ככה יעשה אפי' הכי אי אחיך ליה לן בה כדקאתי לקמן: **עלה דהוגמא לו.** שאם היה הוא זקן והיא ילדה הוא ילד והיא זקינה אומרין לו כלך אחל שכאותך ולא תכניס קטטה לאוך ביתך: **ובאמון הקודם היו אומרין.** בשסכת סוטה יליף לה בפרק אלו נאמרין בכל לשון (דף נב.): **רוק הנרהה.** שיהא בו כדי לרהות כשיועא אפיה בשעינן לעיני הזקנים וירקה [לבניס כה]: **קורחה וקורא חולצת ורוקקת וקורחה.** קורחה אאן יאמי וקורא לא אפשתי חולצת ורוקקת וקורחה ככה יעשה לאחיו: ס"ג **והוינן בה אאי קאמשמע לן כו'.** ואמה דרב יהודה אאינן אאאן לאוקי אאשה אכי נקט לה הכא: **ולאפוקי.** אאה דרב אאורא קא אאדר: **על נאריו.** אאשע בשאובן יהא בשרו אאני לבוש בגדים אאה לא אאא לאאמועינן למה לי על נאריו: **אאי טעאא לאקדאה לנאוגא.** הואיל ואכנסיים קודאין: **לאקדאיה קרא.** כתונת בד קדש ילבש וכנסי בד וגו' (ויקרא טז): **סקילה חאורה כו'.** טעאא דאתניאין אאדר אי"ט דרבנן לאארו אאקילה קודאת לשריפה ושריפה להרג והרג לחנק: **שכן נאנה למגדף.** אאכך את השם והוא בסקילה כדכאיב (שם כד) הוצא את המקלל וגו': **ועבודת כוכבים.** שהן עבירות אאורות: **ואאי חאורא.** למגדף ועבודת כוכבים דקאארת דאיתה הניתנה לשם ודאי חאורה אשאר אאי שהרי ניתנה לעבירה אאורה: **שכן אאלנה אא אביה.** כדקאארינן לקאן (דף נב.) שאם היו נוהגין בו קדש נוהגין בו אול לאאר אאור שזו ילד אאור שזו גידל: קסברי

ארבע מיתות נאסרו לבית דין סקילה שריפה הרג וחנק: **רבי שמעון** אומר שריפה סקילה חנק והרג זו מצות הנסקלין: **גמ'** אמר רבא אמר רב סחורא אמר רב הונא כל מקום ששנו חכמים דרך מניין אין מוקדם ומאוחר חוץ משבעה סממנין: דתנן שבעה סממנין מעבירין על הכתם רוק תפל ומי גריסי' ומי רגלים ונתר וכורית קמוליא (ואשלך) וקתני סיפא העבירן שלא כסידרן או שהעבירן שבעתן כאחד לא עשה ולא כלום רב פפא סבא משמיה דרב אמר ארבע מיתות מדקא מפליג רבי שמעון ש"מ דוקא קתני ואידך בפלוגתא לא קא מיירי רב פפא אמר אף סדר יומא דתנן כל מעשה יום הכפורים האמורים על הסדר אם הקדים מעשה לחבירו לא עשה ולא כלום ואידך ההוא חומרא בעלמא רב הונא בריה דרב יהושע אמר אף סדר תמיד דקתני עלה זהו סדר תמיד ואידך ההוא למצוה בעלמא ולאפוקי ממצות חליצה דתנן מצות חליצה הבא הוא ויבמתו לפני בית דין היו נותנין לו עצה ההוגנת לו שנאמר [1]וקראו לו זקני עירו ודברו אליו [2]והיא אומרת מאן יבמי וגו' והוא אומר [1]לא חפצתי לקחתה ובלשון הקדש היו אומרין [3]ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו וירקה בפניו רוק הנראה לדיינין וענתה ואמרה ככה יעשה לאיש שלא יבנה בישראל וגו' [4]ונקרא שמו בישראל וגו' ואמר רב יהודה [5]מצות חליצה קוראה וקורא חולצת ורוקקת וקוראה והוינן בה מאי קמ"ל מתניתין היא הא קמ"ל [6]מצוה הכי ואי אפיך לית לן בה תניא נמי הכי [7]בין שהקדים חליצה לרקיקה או רקיקה לחליצה מה שעשה עשוי ולאפוקי מהא דתנן [8]כהן גדול משמש בשמונה כלים והדיוט בארבעה בכתונת במכנסים במצנפת ואבנט [9]מוסיף עליהן כהן גדול חושן ואפוד ומעיל וציץ [10]ותניא מנין שלא יהא דבר קודם למכנסים שנאמר [11]ומכנסי בד יהיו על בשרו ותנא מאי טעמא אקדמיה לכתונת [12]משום דאקדמיה קרא ורקא מאי טעמא אקדמיה משום דמכסיא כולה גופיה עדיפא ליה: [13]סקילה שריפה כו': סקילה חמורה משריפה שכן [14]ניתנה למגדף ולעובד ע"ג מאי חומרא שכן פושט ידו בעיקר אדרבה שריפה חמורה שכן [15]ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא שכן מחללת את אביה קסברי

ליה דאמני' דווקא תנן ומיהו כי נקט אינו לא נקט מילי דפלוגתא: **אף סדר יומא.** לענודת יום הכפורים הקדומות במשנה במסכת יומא זו אחר זו דווקא קאמר: **ואידך.** אמר לך וודאי דווקא קאמר ומיהו אומרא בעלמא הוא שהאמיר הכאוב בעבודת אותו היום שאסר שיהא בסידרו פסול ולא משום מציאות דעבודות הוא שאם נאמר אחר ממורה ומשובה מחבירתה אלא אומר מיהו היום שנכתבה אוקי [ויקרא טז] בסידורה לעכב וכי אמרינן אין במידי דאשיבותה גרם ליה כגון אחרא מיתות דאמרינן לקמן דזו ממורה מזו וכן בשבע שמנין שעורכו וכאו של כל אחד ואחד גורס לו ליקדם וכן מכנסיים שאשבן הכאוב להקדימן כדלקמן אבל יום הכפורים אומר בעלמא הוא שלא לשנות זו ולא כא אעבודות: **ואידך.** רב פפא דאידי נמי בשומרי אמר לך ההוא מלוה בעלמא ומי אחיך ליה לן בה: **ולאפוקי ממלוה חלילה.** האי כל מקום דקאמר רב ממורא אלא לדיקדקו בו לאפוקי מסדר השנוי בשלוה חלילה שאם אי אפשר לשנות אלא כך הוא ומ"ג דאמלוה הכי כדקא מסדר ומזיל: **ס היא דאומרת.** שחילה מאן יאמי והוא אומר לה לא אפשתי ואחר כך אומלת ואחר כך לוקחה ככה יעשה אפי' הכי אי אחיך ליה לן בה כדקאתי לקמן: **עלה דהוגמא לו.** שאם היה הוא זקן והיא ילדה הוא ילד והיא זקינה אומרין לו כלך אחל שכאותך ולא תכניס קטטה לאוך ביתך: **ובאמון הקודם היו אומרין.** בשסכת סוטה יליף לה בפרק אלו נאמרין בכל לשון (דף נב.): **רוק הנרהה.** שיהא בו כדי לרהות כשיועא אפיה בשעינן לעיני הזקנים וירקה [לבניס כה]: **קורחה וקורא חולצת ורוקקת וקוראה וקורחה.** קורחה אאן יאמי וקורא לא אפשתי חולצת ורוקקת וקוראה ככה יעשה לאחיו: ס"ג **והוינן בה אאי קאמשמע לן כו'.** ואמה דרב יהודה אאינן אאאן לאוקי אאשה אכי נקט לה הכא: **ולאפוקי.** אאה דרב אאורא קא אאדר: **על נאריו.** אאשע בשאובן יהא בשרו אאני לבוש בגדים אאה לא אאא לאאמועינן למה לי על נאריו: **אאי טעאא לאקדאה לנאוגא.** הואיל ואכנסיים קודאין: **לאקדאיה קרא.** כתונת בד קדש ילבש וכנסי בד וגו' (ויקרא טז): **סקילה חאורה כו'.** טעאא דאתניאין אאדר אי"ט דרבנן לאארו אאקילה קודאת לשריפה ושריפה להרג והרג לחנק: **שכן נאנה למגדף.** אאכך את השם והוא בסקילה כדכאיב (שם כד) הוצא את המקלל וגו': **ועבודת כוכבים.** שהן עבירות אאורות: **ואאי חאורא.** למגדף ועבודת כוכבים דקאארת דאיתה הניתנה לשם ודאי חאורה אשאר אאי שהרי ניתנה לעבירה אאורה: **שכן אאלנה אא אביה.** כדקאארינן לקאן (דף נב.) שאם היו נוהגין בו קדש נוהגין בו אול לאאר אאור שזו ילד אאור שזו גידל: קסברי

ארבע מיתות נאסרו לבית דין סקילה שריפה הרג וחנק כו' אאר רבא אאר רב סחורא אאר רב הונא כל אאקוא ששנו חכאים דרך אנין אין אוקדא ואאוחר חוץ אשבעה סאנין: דתנן שבעה סאנין אעבירין על הכתם רוק תפל ואי גריסי' ואי רגלים ונתר וכורית קאוליא (ואשלך) וקתני סיפא העבירן שלא כסידרן או שהעבירן שבעתן כאחד לא עשה ולא כלום רב פפא סבא אשאיה דרב אאר ארבע אאתות אדקא אפליג רבי שאעון ש"א דוקא קתני ואידך בפלוגתא לא קא אייר רב פפא אאר אף סדר יואא דתנן כל אעשה יום הכפורים האאורים על הסדר אם הקדים אעשה לחבירו לא עשה ולא כלום ואידך ההוא חוארא בעלאא רב הונא בריה דרב יהושע אאר אף סדר תאיד דקתני עלה זהו סדר תאיד ואידך ההוא למצוה בעלאא ולאפוקי ממצות חליצה דתנן מצות חליצה הבא הוא ויבאתו לפני בית דין היו נותנין לו עצה ההוגנת לו שנאאר [1]וקראו לו זקני עירו ודברו אליו [2]והיא אומרת מאן יבאי וגו' [1]לא חפצתי לקחתה ובלשון הקדש היו אומרין [3]ונגשה יבאתו אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו וירקה בפניו רוק הנראה לדיינין וענתה ואמרה ככה יעשה לאיש שלא יבנה בישראל וגו' [4]ונקרא שאו בישראל וגו' ואאר רב יהודה [5]אצות חליצה קוראה וקורא חולצת ורוקקת וקוראה והוינן בה אאי קא"ל אתניתין היא הא קא"ל [6]אצוה הכי ואי אפיך לית לן בה תניא נאי הכי [7]בין שהקדים חליצה לרקיקה או רקיקה לחליצה אה שעשה עשוי ולאפוקי אהא דתנן [8]כהן גדול אשאש בשאונה כלים והדיוט בארבעה בכתונת במכנסים במצנפת ואבנט [9]אוסיף עליהן כהן גדול חושן ואפוד ואעיל וציץ [10]ותניא אנין שלא יהא דבר קודם למכנסים שנאאר [11]ומכנסי בד יהיו על בשרו ותנא אאי טעאא אקדאיה לכתונת [12]משום דאקדאיה קרא ורקא אאי טעאא אקדאיה משום דאכסיא כולה גופיה עדיפא ליה: [13]סקילה שריפה כו': סקילה חאורה אשריפה שכן [14]ניתנה למגדף ולעובד ע"ג אאי חוארא שכן פושט ידו בעיקר אדרבה שריפה חאורה שכן [15]ניתנה לבת כהן שזינתה ואאי חוארא שכן אחללת את אביה קסברי

ליה דאמני' דווקא תנן ואיהו כי נקט אינו לא נקט אילי דפלוגתא: **אף סדר יואא.** לענודת יום הכפורים הקדאות באשנה באסכת יואא זו אחר זו דווקא קאאר: **ואידך.** אאר לך וודאי דווקא קאאי ואיהו אוהאה בעלאא הוא שלא לשנות זו ולא כא אעבודות: **ואידך.** רב פפא דאידי נאי בשואאי אאר לך ההוא אלוה בעלאא ואי אפיך לית לן בה: **ולאפוקי ממלוה חלילה.** האי כל אקוא דקאאר רב ממורא אלא לדיקדקו בו לאפוקי אסדר השנוי באלוה חלילה שאם אי אפשר לשנות אלא כך הוא ואפ"ג דאמלוה הוא ולא כ"ש דווקא הוא ולא כ"ש דרבנן **היא דאומרת.** שחילה אאן יאאי והוא אומר לה לא אפשתי ואחר כך אומלת ואחר כך לוקחה ככה יעשה אפי' הכי אי אחיך ליה לן בה כדקאתי לקאן: **עלה דהוגאא לו.** שאם היה הוא זקן והיא ילדה הוא ילד והיא זקינה אומרין לו כלך אחל שכאותך ולא תכניס קטטה לאוך ביתך: **ובאאון הקודא היו אומרין.** בשסכת סוטה יליף לה בפרק אלו נאארין בכל לשון (דף נב.): **רוק הנראה.** שיהא בו כדי לראות כשיועא אפיה בשעינן לעיני הזקנים וירקה [לבניס כה]: **קורחה וקורא חולצת ורוקקת וקוראה וקורחה.** קורחה אאן יאאי וקורא לא אפשתי חולצת ורוקקת וקוראה ככה יעשה לאחיו: ס"ג **והוינן בה אאי קאאשעא לן כו'.** ואאה דרב יהודה אאינן אאאן לאוקי אאשה אכי נקט לה הכא: **ולאפוקי.** אאה דרב אאורא קא אאדר: **על נאריו.** אאשע בשאובן יהא בשרו אאני לבוש בגדים אאה לא אאא לאאאועינן למה לי על נאריו: **אאי טעאא לאקדאה לנאוגא.** הואיל ואכנסיים קודאין: **לאקדאיה קרא.** כתונת בד קדש ילבש וכנסי בד וגו' (ויקרא טז): **סקילה חאורה כו'.** טעאא דאתניאין אאדר אי"ט דרבנן לאארו אאקילה קודאת לשריפה ושריפה להרג והרג לחנק: **שכן נאנה למגדף.** אאכך את השם והוא בסקילה כדכאיב (שם כד) הוצא את המקלל וגו': **ועבודת כוכבים.** שהן עבירות אאורות: **ואאי חאורא.** למגדף ועבודת כוכבים דקאארת דאיתה הניתנה לשם ודאי חאורה אשאר אאי שהרי ניתנה לעבירה אאורה: **שכן אאלנה אא אביה.** כדקאארינן לקאן (דף נב.) שאם היו נוהגין בו קדש נוהגין בו אול לאאר אאור שזו ילד אאור שזו גידל: קסברי

רבינו חננאל

ארבע מיתות נאסרו לב"ד סקילה שריפה הרג וחנק כו' אמר רב הונא כל מקום ששנו חכמים דרך מנין אין מוקדם ומאוחר בהן כגון ארבעה אבות נזיקין השור והבור והמבעה וההבער וכיוצא בו. חוץ מזו שסממנין דמאי דמקדי' מקדים ומאי דמאחר מאחר דתנן בנדה פ"ט ז' שסממנין מעבירין על הכתם רוק תפל. מי גריסין ומי רגלים. נתר ובורית. קימוניא. ואשלג. ורקתני סיפא העבירן שלא כסדרן או העבירן שבעתן כאחד לא עשה כלום. משמיה דרב אמרי אף ד' מיתות מאי דמקדים מקדים ומאי דמאחר מאוחר. מדקא פליג ר' שמעון ותני שריפה סקילה הרג וחנק ש"מ דווקא כך סידורן: ורב הונא מתני דאית בה פלוגתא ומעשה יהו"כ דחומרא בעלמא היא ודסדר התמיד דלמצוה בעלמא היא בהני כולהו לא קא מיירי ומה בא להודיע לאפוקי מצות חליצה דתנן ביבמות פרק מצות חליצה בא לב"ד הוא ויבמתו כו' ומפורש קוראה היא תחלה בפני ב"ד מאן יבמי וגו' וקורא הוא לא חפצתי לקחתה ואחרי כן חולצת כדכתיב וחלצה נעלו וגו' ורוקקת כדכתיב וירקה בפניו. וקוראה ככה יעשה לאיש ואתא לאשמעינן מצותה כך קוראה וקורא חולצת ורוקקת וקוראה ו) ואי אפיך והקדים חליצה לרקיקה ובין שהקדים רקיקה [לחליצה] מה שעשה עשוי. ולאפוקי נמי מהא דתנן ביוהכ"כ פ"ז בסדור בגדי כהן בכתונת ומכנסים במצנפת ואבנט וכו'. לא תימא דכסדר הזה בעינן וכתונת בריישא אלא אינה כסדר הזה ומכנסים לביש בריישא כדכתיב ומכנסי בד יהיו על בשרו. וכיון (שאחרי) [שכתונת אחרי] המכנסים אמאי אקדמה קרא לכתונת קודם

תורה אור השלם

1. וְקָרְאוּ לוֹ זִקְנֵי עִירוֹ וְדִבְּרוּ אֵלָיו וְעָמַד וְאָמַר לֹא חָפַצְתִּי לְקַחְתָּהּ:
דברים כה ח
2. וְאָם לֹא יַחֲפֹץ הָאִישׁ לָקַחַת אֶת יְבִמְתּוֹ וְעָלְתָה יְבִמְתּוֹ הַשַּׁעְרָה אֶל הַזְּקֵנִים וְאָמְרָה מֵאֵן יְבָמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יַבְמִי:
דברים כה ז
3. וְנִגְּשָׁה יְבִמְתּוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים וְחָלְצָה נַעֲלוֹ מֵעַל רַגְלוֹ וְיָרְקָה בְּפָנָיו וְעָנְתָה וְאָמְרָה כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו:
דברים כה ט
4. וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ הַנָּעַל:
דברים כה י
5. כְּתֹנֶת בַּד קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ וּמִכְנְסֵי בַד יִהְיוּ עַל בְּשָׂרוֹ וּבְאַבְנֵט בַּד יַחְגֹּר וּבְמִצְנֶפֶת בַּד יִצְנֹף בִּגְדֵי קֹדֶשׁ הֵם וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת בְּשָׂרוֹ וְלָבְשָׁם:
ויקרא טז ד

גליון הש"ס

גמ' משום דאקדמיה קרא. עי' תוספות שבועות לעיל סימן כט:

לעזי רש"י

ניתר"א [ניטר"א]. מלחת. אירבנ"ו שבונריי"א [אירב"א שבונריי"א]. עשב שבוני (סבונית).

מוסף רש"י

מעבירין על הכתם. שלין הסם בטל טעמו כולן עליו (נדה סא:). רוק תפל. שלא טעם כלום כל אותו היום קודם לכן, והיינו תפל בלא טעם (שם). שלא בסידרן. כלרך שהעניין כלן (שם סב.) כסדר שהן שניין בגמרא זה אחר זה כך סדר העבודן (זבחים צה:). לא עשה ולא כלום. לא לבדוק ולא לבטל (נדה סב.). בכתונת במכנסים כו'. מהדיוט קאי (יומא עא:). על בשרו. משמע שלובש בשעתו עבוד שלא עליו אלא בגדו, דאי לא תימא הכי על בגדו למאי כתביה (שם כג:).

א א מיי' י"ד מהלכות סנהדרין הל"ג סמג עשין קט ק:
ב ב מיי' פ"ט מהלכות מיאורי בימה הלכה ט ופ"ד מהלכות מטמאי משכב ומושב הל"ו סמג עשין קיג טוש"ע י"ד סימן קל סעיף נג:
ג ג מיי' פ"ט מהלכות מיאורי בימה הל' יג:
ד ד מיי' פ"ה מהלכות עבודת יוה"כ הל"ו:
ה ה מיי' פ"ד מהלכות יסוה"ת הל"ו סמג עשין נב טור שו"ע אה"ע סימן קכו סעיף ג:
ו ו מיי' שם הל"י ז] הל"ח ושמג שם טוש"ע אה"ע סימן קכט סעיף כט:
ז ז ח ט מיי' שם הל"ט והל"י שם טור שו"ע שם סעיף מג:
ח י מיי' פ"ח מהל' כלי המקדש הלכה ג:
ט כ מיי' שם הלכה ב:
י ל מיי' שם פ"י הל"ו סמג עשין קטו:
יא מ מיי' פי"ד מהלכות סנהדרין הל"ד סמג עשין נט:

קסברי רבנן. דתניא: **נשואה.** בת כהן יהא מכלל נשואה בת ישראל מחנק למשריפה מכל מרוסה דגדי בת ישראל לא יהא בת כהן מכלל נשואה בת ישראל: **ומדאפקיה רחמנא לארוסה.** עבודת כוכבים ומ"מ פייח יוכיח שניתן לחנקי עיר הנדחת שפוסטין

קסברי רבנן [א]נשואה יוצאה לשריפה ולא ארוסה ומדאפקה רחמנא לארוסה בסקילה ש"מ סקילה חמורה מסייף שכן ניתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבים ומאי חומרא כדאמרן אדרבה סייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונן אבד אמרת איזה כח מרובה כח המדיח או כח הנידח הוי אומר כח המדיח ותניא [ב]מדיחי עיר הנדחת בסקילה סקילה חמורה מחנק שכן ניתן למגדף ולעובד עבודת כוכבים ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש לכבוד המקום מדאפקיה רחמנא לארוסה בת ישראל מכלל נשואה בת ישראל מחנק לסקילה ש"מ סקילה חמורה [ג]שריפה חמורה מסייף שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא שכן מחללת את אביה אדרבה סייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונן אבד נאמר [1]אביה בסקילה ונאמר [2]אביה בשריפה מה אביה האמור בסקילה סקילה חמורה מסייף אף אביה האמור בשריפה שריפה חמורה מסייף שריפה חמורה מחנק שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש לכבוד המקום מדאפקיה רחמנא לנשואה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל מחנק לשריפה ש"מ שריפה חמורה [ד]סייף חמור מחנק שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונם אבד אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש כבוד ה' אפילו הכי פושט ידו בעיקר עדיף: רבי שמעון אומר כו': שריפה חמורה מסקילה שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא כדאמרן אדרבה סקילה חמורה מחנק שכן ניתן למגדף ולעובד עבודת כוכבים ומאי חומרא כדאמרן אדרבה סייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונן אבד אמרת איזה כח מרובה כח המדיח או כח הנידח הוי אומר כח המדיח ותניא [ב]מדיחי עיר הנדחת בסקילה סקילה חמורה מחנק שכן ניתן למגדף ולעובד עבודת כוכבים ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש לכבוד המקום מדאפקיה רחמנא לארוסה בת ישראל מכלל נשואה בת ישראל מחנק לסקילה ש"מ סקילה חמורה [ג]שריפה חמורה מסייף שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא שכן מחללת את אביה אדרבה סייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונן אבד נאמר [1]אביה בסקילה ונאמר [2]אביה בשריפה מה אביה האמור בסקילה סקילה חמורה מסייף אף אביה האמור בשריפה שריפה חמורה מחנק שכן ניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש לכבוד המקום מדאפקיה רחמנא לנשואה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל מחנק לשריפה ש"מ שריפה חמורה מסייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונם אבד אמרת וכי איזה כח מרובה כח המדיח או כח הנידח

הוי

קסברי רבנן נשואה יוצאה כו'. פ"ה דעיקר טעמא דפ"ה פוסטין יהו בעיקר עדיף וכן משמע בפ' הנסקלין (לקמן דף עמ:) דתנן ממרו לו מילו לא היתה סקילה חמורה לא ניתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבים ופ"ת סייף יוכיח שניתן לחנקי עיר הנדחת שפוסטין ילישה בעיקר ופ"ה שריפה חמורה ממנו כדמוכח בשמעתתא ו"ל דסייף יש לו חומרא מחריבי עמו שממונו אבד ושקולין שניהם בסקילה ועכ"ג לחמרינן בסמוך מדרבה סייף חמור מסקילה שכן ניתן לחנקי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונו אבד משמע שזה גורם לו שהוא חמור כיון שיש בו חומרא זו שהמס הייתו טעמא לחכתי לא ידעינן דסייף קל ואית לן למימר מסברא דכיון דיש בו חומרא זו דממונו אבד מיתתו נמי חמורה אבל כיון דידעינן דסייף קל אימא למימר שזה גורם לו שניתן לפוסטו יד בעיקר משום חומרא לחיכא בהדיא דממונו אבד:

סקילה חמורה מחנק. ה"ר אליעזר ב"ר שמואל ז"ל: דהמ"ל מק"ו מסריפה אי מסייף לחמורין מחנק וסקילה חמורה מהן לכ"ג קאמר לקמן לר"ש:

אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו. ותימה סקילה נמי ניתנה למקלל אביו ואמו להוקש כבוד המקום ועוד וכי מפני שהוקש יהא חמור מכבוד המקום עצמו ועוד דבכילד הרגל (ב"ק דף כה.) אמר ק"ו לכניסה י"ד יוס וי"ל דלא קאמר שיהא חמור מסקילה אלא לכלומר חמור מסקילה שכן הוקש:

נאמר אביה בסקילה כו'. תימה לע"ג דמסברא סייף חמור אמאי ג"ש ומפיק ליה ומה כן לעיל נמי דמסברא סקילה חמורה מסריפה כדפ"ה דפוסטו יהו בעיקר עדיף למאי לא אתי גזירה שוה ומפקת מסברא וימא מאת מרוסה ואמת נשואה יהא בסריפה דמה אביה האמור בסקילה בארוסה אף אביה האמור בסריפה בארוסה:

ה) [לקמן פט:],

תורה אור השלם

1. וְהוֹצִיאוּ אֶת הַנַּעֲרָ אֶל פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ וְסָקְלוּהָ אַנְשֵׁי עִירָהּ בָּאֲבָנִים וָמֵתָה כִּי עָשְׂתָה נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהָ וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ: דברים כב כא
2. וּבַת אִישׁ כֹּהֵן כִּי תָחֵל לִזְנוֹת אֶת אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף: ויקרא כא ט

יב א מיי' פט"ו מהלכות סנהדרין הלכה יא סמג עשין קד:

יג ב מיי' שם הלכה י ופ"ד מהלכות עכו"ם הלכה ו ופ"ה הל"ב סמג שם ולאוין כו:

יד ג ד מיי' פי"ב מהלכות סנהדרין הלכה ד:

רבינו חננאל

משריפה סקילה חמורה מסייף מדאשכחן בעיר הנדחת הנדחין בסייף והמדיחין בסקילה מסייף דסקילה חמורה מחנק סקילה חמורה מחנק מדאפקה רחמנא לארוס' בת ישראל מכלל נשואה בת ישראל להחמיר עליה ואפקה מחנק לסקילה. ש"מ סקילה חמורה מחנק. שרפה חמורה מסייף שיצאה להחמיר על בת כהן. ו) וכשם שניתנה לבת כהן ואפילו זינתה מאביה ג) גמר אביה אביה מסקילה מה בת ישראל שזינתה ארוסה בסקילה וכתיב בה אל פתח בית אביה ובבת כהן כתיב את אביה היא מחללת מה אביה שבסקילה סקילה חמורה מסייף אף אביה שבשרפה שרפה חמורהה מסייף. שרפה חמורה מחנק שכן נתנה לבת כהן החמורה כדאמרן מדאפיק רחמנא נשואה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל שהיא בחנק והוציאה הכתוב מחנק לשרפה ש"מ שרפה חמורה מחנק. סייף חמור מחנק שניתן לאנשי עיר הנדחת שפשטו ידיהן בעיקר ר"ש אומר שרפה חמורה מסקילה מדאפיק רחמנא לארוסה בת כהן להחמיר עליה ואפקה מסקילה לשרפה ש"מ שרפה חמורה מסקילה ר"ש לטעמיה דאמר ארוסה בת כהן בשרפה. שרפה חמורה מחנק מדאפיק רחמנא לנשואה בת כהן. מחנק לשרפה. ש"מ שרפה חמורה מחנק כולה שמעתא בענין הזה ופשוטה

ו) נראין דברי הקונטרס ז"ל ומ"ש בגמ' ליתא זה ומ"ש בגמ' לקמן פט: ומ"ש בפ' הנסקלין דף עב: ד"ה ואי ליתא ז"ל ואי ליתא לא ידעינן דסייף קל ואית לן למימר מסברא דכיון דיש בו חומרא זו דממונו אבד מיתתו נמי חמורה אבל כיון דידעינן דסייף קל אימא למימר שזה גורם לו שניתן לפוסטו יד בעיקר משום חומרא לחיכא בהדיא דממונו אבד:

ז) נראה דמסר כאן ו"ל דלכניסו היה גורם ומ"מ חומרא שכן ניתנה לבת כהן ואפילו זנתה מאביה. ו"ל:

ג) נראה דמסר כאן ו"ל דלכניסו סייף חמור וכו' גמר מאביה וכו'.

מה כשהוציא נשואה. הא דפשיטא ליה דנשואה להחמיר היינו דג"ם דלעיל דמה מציה החמור בסקילה סקילה חמורה מחנק אף מציה החמור בשריפה שריפה חמורה מחנק: **נאמר כאן אביה.** תימה מ"כ לזנות למה לי דלא מיתוקש בחילול שבת מג"ם דמציה וי"ל מ"מ הוה ממעטינן מילול שבת דהוי למינך דג"ם מיטטרינן למעוטי פנויה ומדכתיב כי תחל ה"פ דמייתי נמי בחילול שבת:

כשהוא אומר היא מחללת. פ"ה דהאי תנא לית ליה דרשה דלקמן שמש היו נוהגין בו קדש מ"ל לית ליה וליכתוב היא מחללת ולמ"ד ליכתוב את מציה ולקמן (דף נב.) משמע דלית ליה דקאמר רב חסדא כמאן דקיימ"ל דשניא בר דשניא אפי' לרשיעא בר לזיקין כמאן כי האי תנא משמע דר"ע ור"ש דפליגי עליה דר' ישמעאל לית להו הך סברא וקשה לאמר לעיל מליבא דר"ש מאי מומריה שכן מחללת את מציה ול"ל דכ"ע לית להו הך דרשה למיז מקרא יוצא מידי פשוטו והא דקאמר כי האי תנא לפי שהוא הזכירה: **ת"ל ובת כהן.** פ"ה מריבוי דוי"ו קדשים וכר"ע ס"ל דדריש לקמן כה"ג והא דקתני סיפא לכותי לחלל לנתין ולממזר מניין דמשמע יש לו קידושין בה ומשני ליה לר"ע דאמר ביבמות (דף סט.) אין קידושין תופסין בחייבי לאוין הני מילי בחייבי לאוין דשאר כל מחייבי לאוין גרידא לא והא דקאמר בסמוך כרבי אלעזר דאמר פנוי הבא על הפנויה עשאה זונה ומשני ליה לר"ע ד) דפליג עליה מכל מקום נעשית זונה בכמה ביאות וע"ל דכולה הך בריישא רבי שמעון היא דכמוקי לה בסמוך וקבר לה כר"ש בפנוי הבא על הפנויה וכר"ע דדריש וי"ו ומיהו קשה דע"כ לר"ע גופיה לאמר לקמן ה) יכול אפי' פנויה תקשה והא כתיב לזנות ו) ולריך לומר דסבירלי ליה כרבי אלעזר:

הא

הוי אומר כח המדיח. וה"ק לית ליה מדיחי עיר הנדחת בחנק וילף לה מקרא גאלו הן הנחנקין (לקמן דף פט:) ומדמדיחין בחנק ונדחין בסייף אלמא חנק חמור מסייף וכבר קיימא לן לעיל [ע"ש] דבשריפה חמורה מחנק הלכך כ"ש דחמורה היא מסייף מק"ו מה חנק דחמור מסייף כו': **מרגלא בפומיה דרבי יוחנן.** סלוד היה הדבר הזה בפיו ולא שנאמר במשנה ובריישא אלא כך קיבלה שמועה מרבו: **בסקילה.** דרבנן לית להו לחרוסא לא יצאה בשריפה דמשמע דחמורה מכולן ומאי חומרא דשריפה ממוטה הלכך לית לך לאפוקי מכלל סתם את כהן דקתני סתמא כתיב [ויקרא כא]: **וינאף מאביה.** חרוסא את יסראל דשינתה מציה דלאיכא למימר שמי מיתות סקילה ושריפה משום דשריפה היא כדילפינן בגלו הן הנשרפין (לקמן דף עה.): **בסקילה.** לרבנן דסקילה חמורה: **ר"ש אומר בשריפה.** הא קמ"ל דלרבנן משום דלית להו סקילה חמורה סגיאה להו לחרוסא לא יצאה בשריפה כדמפרש ואזיל וטעמא מאי כו': **ונפקא מינה.** מהא דרבי יוחנן דאמר דמשום דלרבנן סקילה חמורה הויא חרוסא את כהן בסקילה ומשום דל"ש שריפה חמורה מוקי לה בשריפה ס"מ המתחייב שתי מיתות נידון בחמורה דהכא נמי שתי מיתות ליכא סקילה כדין חרוסא ושריפה כדין את כהן הלכך לרבנן על כרחך חרוסא לא יצאה בשריפה ולר"ש יצאה: **מאי ר"ש.** לעיל מהדר לאמרן לעיל ר"ש לטעמיה דאמר אחת חרוסא ואחת נשואה יצאה בשריפה היכי משמעין ליה: **שני בללות נאמרו בבת כהן.** אחת בחרוסא ואחת בנשואה כלומר כשכלל הכתוב בחת חת בנשואה (ויקרא כ) מות יומת הנוקף והנוקפת לף את כת כהן משמע בחנק וכשהוליא חרוסא בסקילה לף את כת כהן במשמע היינו כלל שני: ופרכינן **בבת כהן ולא בבת ישראל.** הא קרא משמע כתיבי: **ליתי לף בבת כהן.** וה"ק שתי בללות שנאמרו בחרוסא בסקילה ובנשואה בחנק לף את כת כהן בשריפה תחילה במשמע ובת הכתוב והוליא לך את כהן לידון בשריפה ואחת בחרוסא ואחת בנשואה הוליא לשריפה: **חרוסא את כהן מכלל חרוסא את ישראל.** מסקילה לשריפה: **נשואה מכלל נשואה.** מחנק לשריפה. לא ולמד מיכן שהשריפה חמורה דמה כשהוליא נשואה מכלל נשואה להחמיר עליה יצאה בת כהן שהשריפה הכל מודים דחמורה מחנק לף כשהוליא חרוסא מכלל החרוסא להחמיר עליה הוליאוה: **וזוממי נשואה את כהן בכלל וזוממי** נשואה את ישראל. בחנק שלא הוליא הכתוב אלא לבדה לכתיב (ויקרא כא) היא בתם משכב ולא בועלה ולא זוממיה: גבי זוממין גרם בכלל ולא גרם מכלל: **את כהן כי תחל.** אי לא כתב לזנות משמע לפילו מילתא שבת: **פ"ל לזנות.** ולקמיה [נא.] פריך מילתא שבת את סקילה היא: **ולחמר להלן.** בנערה המאורסה מה להלן שינתה בשעה שזיקת הבעל עליה לף כאן זנות בשעה שזיקת הבעל עליה ולא פנויה. והאי דנקט תנא האי ליבנת ולא נקט מה להלן חרוסא כו' משום דסופו נמי לניתויי נשואה לשריפה כדיליף ומזיל: **לו היינו חומר אביה.** לגזילה שוה זו שלא להוליא את כל האדם שתה שינתה מציה תידון בשריפה אבל משאר כל אדם תידון בסקילה. ולקמיה [שם] פריך היכי תיקו לדעתין הא מילתא ק"ל מאי ליריין בת כהן ואפי' בת ישראל נמי מציה בשריפה נילו הן הנשרפין (לקמן דף עה.): **כשהוא חומר היא מחללת.** משמע היא מחללת חותו ולא הוא מחללה הרי על כרחין כשזינתה משאר כל אדם חמור: **הא מה אני מקיים לה אביה.** למה לי למיכתביה כלל שלא נאמר כאן כו'. והאי תנא לית ליה האי דרשה דלקמן (דף נב.) שמש היו נוהגין בו קודש כו' ק"ו לית ליה ליכתוב היא מחללת את מציה וליהוי משמע אפי' משפחתה ואפילו יותר מכולם: **נערה.** שהגיעה שערות ולא הגיעה סימני בגרות. בחמ' נדה מפרש להו בפרק [יוצא דופן] (דף מז.) משחתעך הכף: **פ"ל וכא הכן מכל מקום.** מריבויא דוי"ו קא דריש וכר"ע סבר לה דדריש לה לקמן (דף נא.) כי האי גוונא וליכא לפרושי דמדכתיב קרא משמע ילף טעמא דהא נתנה גזירה שוה ומפקא ליה מסתמיה:

טו א ב מי' פט"ו מהל' סנהדרין (הל"ג) והל"י יג ופ"ג מהלכות פ"ב הל"ג והל"י סמא עשין קיג ולאוין סו:

רבינו חננאל

היא: מרגלא בפומיה דר' יוחנן נערה המאורסה בת כהן שזינתה בסקילה ר"ש אומר בשרפה זינתה מאביה בסקילה. ר"ש אומר בשרפה. ואסיק' נפקא מינה למ"ד שנתחייב שתי מיתות כגון שעבר שתי עבירו' וחייב סקילה ושרפה וקי"ל דנידון בחמורה. לרבנן נידון בסקילה לר' שמעון נידון בשרפה. מאי ר"ש דתניא ר"ש אומר שני כללות נאמרו בבת ישראל והוא הדין בבת כהן והוציא הכתוב נשואה בת כהן בשרפה מכלל נשואה בת ישראל שהיא בחנק וארוסה בת כהן לשרפה מכלל ארוסה בת ישראל שהיא בסקילה מה שכשהוציא הכתוב נשואה בת כהן בשרפה מכלל ארוסה בת ישראל להחמיר עליה אף כשהוציא הכתוב ארוסה בת כהן בכלל זוממי נשואה בת ישראל וזוממי ארוסה בת כהן בכלל זוממי ארוסה בת ישראל ת"ר ובת איש כהן כי תחל יכול אפילו חללה שבת בשרפה ת"ל לזנות בחילולין שבזנות הכתוב מדבר יכול אפילו פנויה דינתה בשרפה נאמר כאן אביה ונאמר כאן אביה מה להלן זנות עם זיקת הבעל אף כאן זנות עם זיקת הבעל או אינו אומר אביה אלא להוציא את כל האדם כשהוא אומר היא מחללת הוי כל אדם אמור הא מה אני מקיים אביה נאמר כאן אביה ונאמר להלן אביה מה להלן זנות עם זיקת הבעל אף כאן זנות עם זיקת הבעל אי מה להלן נערה והיא ארוסה אף כאן נערה והיא ארוסה נערה והיא נשואה בוגרת והיא ארוסה בוגרת והיא נשואה ואפילו הזקינה מנין תלמוד לומר ובת כהן מכל מקום בת כהן

אין

אין לי אלא שנאמר לכהן. לקמיה פריך מהיכא תיתי הא מטו משום דניסת ללוי וישראל נמי בת כהן היא: **תנ"ל.** כהן שנאמר גרושה או זונה וילדה לו בן מיקרי חלל מן הכהונה כדכתיב (ויקרא כא) לא יחללו זרעו: **עובד כוכבים** [ב] **נתין וממזר.** תע"פ שאסורין לבא בקהל ים להם קידושין והרי הוא אסור מאם מים דקדושין מופסין בחייבי לאוין. ומע"ג דהתי מתניתין ר"ע ודברים ור"ו ושמעינן ליה לתין קדושין מופסין בחייבי לאוין [ביבמות י:] תיכף תנא ביבמות (דף מט.) דתיא ליה מלישנא דר"ע דכי אמר ר"ע אין קדושין מופסין בחייבי לאוין ה"מ בחייבי לאוין דשאר בני גרידי לא אמר. **עובד כוכבים** [ב] תיכף לאו דלא תתחתן בם (דברים ז) וכן נתין דהוה מן הגבעונים: **מה תיש להן.** תים יתירא למה לי תלא למדרש דאב הוא דבעינן תים תהל בעל לא בעינן תים כהן ואף על פי שאינה כהנת אמת כהן קפיד קרא שאמת בת תים כהן ולא אמת. **רבי אליעזר אומר זו.** לקמן בעי מאי קאמר: **חיללה שאב בת קילה.** והיכי ס"ד להקל בה בכתוב משאר בנות ישראל לידון במיתה קלה: **ומאי שנא מיניה דידיה.** לענין שבת למה יחמיר בנו בנקיטת יותר מן הזכריס בהניס: **אימו משמרתי שבת זו.** היכא דלא משמרתי ליה מיהו לא תמחיר עליה: **הא נזות לחיב.** ופנויה לאו זנות היא לחין לשון זנות זונה אלא שזינתה ויצתה מתחת בעלה לאחריס כמו (הושע ט) כי זנית מעל אלהיך לשון מורדת ויוצאה מזה לזה משוויי"ם בלע"ז: **כדר"ת.** במסכת יבמות בהבא על יבמתו (שם:): **עשאה זונה.** ליפסל מן הכהונה אלמא זנות מיקרייא: **מאי ניהו.** מאי קאמר לן קרא: **שוניפה מאניה.** בתמיה: **אחיה הנה הנה.** כתיב בבת בנו (ויקרא יח) ערות בת בנך או בת בתך לא תגלה ערותך הנה. **סנקא דעתך אחיה.** הא אביה קרא יתירא הוא דגליה קרא בתמ בעל כהן שזינתה מתניה לאפוקי מגזילה שהי דרבה אמת למימר אלא מידום ליה ליגמרינהו הבא על בתו בשריפה דמדגלי רחמנא בו' אב מאי ניהו נשוא' בת ישראל דאילו נשוא' בת ישראל בחנק הבא במיתת אביה בשריפה כל שהיא למעלה ממיתת אביה ומאי ניהו ארוסה בת ישראל דאילו ארוסה בת ישראל בעלמא בסקילה הבא במיתת חמיה בסקילה מתקיף לה ר' ירמיה מידי למעלה למטה קתני אלא אמר רבי ירמיה לעולם

הא מני ר"ש היא. מע"ג דר"ס לא דריס וי"ו דוסופטין בפרק קמע (דף יז. ושם) הכא דריס: סיכלא

א אין לי אלא שניסת לכהן ניסת ללוי ולישראל לעובד כוכבים [ב] לחלל לממזר ולנתין מניין ת"ל [1] **ובת איש כהן אע"פ שאינה כהנת** [ג][1] **היא בשריפה** [2] ואין בועלה בשריפה [ג][3] **היא בשריפה** [3] ואין זוממיה בשריפה רבי אליעזר אומר את אביה בשריפה ואת חמיה בסקילה אמר מר יכול אפילו חילללה שבת מת סקילה היא אמר רבא הא מני ר"ש היא דאמר שריפה חמורה סד"א הואיל ואחמיר בהו רחמנא בכהני [ד] דרבי בהו מצות יתירות תידון בשריפה קא משמע לן [ה] מאי שנא מיניה דידיה סלקא דעתך אמינא איהו דאשתריא ליה שבת לגבי עבודה היא כיון דלא אשתריא שבת לגבה אימא תידון בשריפה קא משמע לן יכול אפילו פנויה הא לזנות כתיב כדר"א דאמר [ה] פנוי הבא על הפנויה שלא לשום אישות עשאה זונה או אינו אומר אביה אלא להוציא את כל אדם אלא מאי ניהו שזינתה מאביה מאי אירא בת כהן [ו] אפילו בת ישראל נמי [ז] דאמר רבא אמר לי רב יצחק בר אבודימי אתיא [2] הנה [3] הנה אתיא [3] זמה [4] זמה איצטריך סד"א קרא לאפוקי מדרבא מדגלי רחמנא בבת כהן ולא בבת ישראל קמ"ל בת כהן אין לי אלא שניסת לכהן ניסת ללוי לישראל ולעובד כוכבים ולחלל לנתין ולממזר מניין תלמוד לומר בת איש כהן אף על פי שאינה כהנת משום דאינסבא להו להני לאו בת כהן היא ותו מידי כהנת לכהן כתיב סד"א [1] כי תחל לזנות אמר רחמנא הני מילי היכא דקא מתחלא השתא אבל הא כיון דקא מתחלא וקיימא מעיקרא [ח][5] דאמר מר [5] ובת כהן כי תהיה לאיש זר [ה] כיון שנבעלה לפסול לה פסלה ללוי וישראל נמי [6] ושבה אל בית אביה כנעוריה מכלל דכי איתיה גביה לא אכלה אימא לא תידון בשריפה קמ"ל ודלא כר"מ [ט] דתניא [ט] בת כהן שניסת לישראל ואכלה תרומה משלמת את הקרן ואינה משלמת את החומש ומיתתה בשריפה [י] ניסת לאחד מן הפסולין משלמת קרן וחומש ומיתתה בחנק דברי ר' מאיר וחכמים אומרים [יא][ז] משלמות קרן ולא חומש ומיתתן בשריפה ר"א אומר את אביה בשריפה ואת חמיה בסקילה מאי את אביה ואת חמיה אילימא את אביה מאביה ואת חמיה מחמיה מאי איריא בת כהן אפילו בת ישראל נמי [יב][ז] וכלתו בסקילה אלא את אביה ברשות אביה ואת חמיה ברשות חמיה כמאן אי כרבנן האמרי נשואה יצאת לשריפה ולא ארוסה אי כרבי שמעון האמר אחת ארוסה ואחת נשואה בשריפה ואי כרבי ישמעאל האמר ארוסה יצאת לשריפה ולא נשואה את חמיה חנק הוא שלח רבין משמיה דרבי יוסי ברבי חנינא כך היא הצעה של משנה לעולם כרבנן והכי קאמר כל שהוא למטה ממיתת אביה ומאי ניהו נשוא' בת ישראל דאילו נשוא' בת ישראל בחנק הבא במיתת אביה בשריפה כל שהיא למעלה ממיתת אביה ומאי ניהו ארוסה בת ישראל דאילו ארוסה בת ישראל בעלמא בסקילה הבא במיתת חמיה בסקילה מתקיף לה ר' ירמיה מידי למעלה למטה קתני אלא אמר רבי ירמיה לעולם

מדם קתמר: נאו בת כהן היא. בתמיה. למה לי תים יתירא לריבוי: **כי תחל זנות.** כשהיא מתחללת על ידי זנות וזו נתחללה כבר ע"י נשואין שנאמת לחלל לנתין ולממזר נתחללה מן התורה תפי' ימות וזרע תין לה לא תשוב עוד אל בית אביה כנעוריה ופסקלת נמי מן ההכוזה שלא תיגשת עוד לכהן וכולה יליף ליה ביבמות בפרק תלמנה (דף סת.): **לפסול לה.** כגון נתין וממזר: **פסלה.** עולמית מתרומה ומכהוזה. והתם פריך תמי מיבעי ליה לגופיה זר שאינו כהן לא תאכל בתרומה בחייו ומשני ליה התם. וחכל תע"ג דלא פסיל לה הוא דהא כבר לבא בקהל יליף לה בפרק תלמנה פוסל מן ההכוזה ומן התרומה דילף לה מלא יחלל זרעו (יבמות דף סט.) מלא יחללו זרעו [ויקרא כא] מקיש זרעו לו מה הוא פוסל לף זרעו פוסל לכהן גדול הבא על התלמנה פוסל מן ההכוזה ומן התרומה דילף לה מלא יחלל זרעו בממשע שמחלל אומה ומת הוא: **נאו ויצרתל נמי.** תע"פ שאינה מחוללת עולמית מיהו כל ימי חייו מחוללת מן התרומה כדכתיב ובנה וגו': **ודלא כר"מ.** הא דאמרן לעיל בת כהן שנשואה לממזר בקדושתה קיימת וידועים בשריפה דלא כרבי מאיר: **ולאיזה בשריפה בשוגג.** דגבי זר אינה חייב קרן וחומש: **משלמת את הקרן.** דכיון דלא זכי לה לממנה בגוה גזילה היא אלמה: **ואיזה משלמת את החומש.** דלאו זרה היא הואיל ולאויה לאחור אם ימות בעלה וזרע אין לה: **ומיפסה בשריפה.** אם זינתה: **נשאת לאחד מן הפסולים.** שנפסלה עד עולם ומתחללה הרי היא כזרה גמורה: **מאניה.** שזינתה מאביה: **נלמו בסקילה.** בתמני' (דף נג.): **נרשות אניה.** ארוסה: **נרשות חמיה.** נשואה: **אי נרבנן.** דלמרי סקילה חמורה אינה מיבעי ליה דהא ארוסה חמורה מנשואה ולדידהו נשואה יצתה מכלל בת ישראל מחנק לשריפה ולא ארוסה מסקילה לשריפה: **ואי נר' שמעון.** דאית ליה שריפה חמורה מסקילה הא אמר אחת ארוסה ואחת נשואה יצתה לשריפה: **ואי נר' ישמעאל.** הא דאמר שריפה ממורה כר' ישמעאל דאמר לקמן בשמעתא [ע"ב] ארוסה יצתה לשריפה ולא נשואה דילף לה מבנין אב דבארוסה הכתוב מדבר: **אם תמיה חנק הוא.** כדין בת ישראל דהא לא יצתה מכלל: **כך הלעה.** אל משנת ר"ש כמו שהיא שנויה ולא תפכה ולעולם כרבנן דאית להו אימא אפילו בת כהן בסקילה ארוסה בת כהן בסקילה והנשואה בשרפה ואפיך אימא הכי את אביה בסקילה כלומר זינתה ברשות אביה והיא ארוסה בת ישראל ברשות חמיה נשואה בשרפה. והאי דקתני את אביה בשרפה סירכא נקט. כלומר כל בת עם אביה בשרפה וכלתו בסקילה. שלח רבין משמיה דר' יוסי בר' חנינא כך הצעה של משנה. את אביה בשרפה ואת חמיה בסקילה והכי קאמר בת כהן כל שהיא למטה ממיתת אביה ומאי ניהי נשואה בת ישראל אם זינתה בחנק בת כהן נשואה שזינתה דינה בשרפה ככל בת שזינתה עם אביה שהיא בשרפה. וכל שמיתתה למעלה ממיתת אביה שזינתה עם אביה ומאי ניהי ארוסה דאלו ארוסה בת ישראל בסקילה הבא בבת כהן שזינתה ארוסה כמיתת כלה שזינתה עם חמיה בסקילה. ורבי אליעזר כרבנן סבירא ליה דאמר נשואה בת כהן יצאה לשרפה ולא ארוסה אלא ארוסה אפילו בת כהן בסקילה ואע"ג דרמי ירמיה מידי למטה ולמעלה קתני.

ט) [הגה בגמרא מיתת אליעזר לרבנן לתיה משלמת תומש ותולי דע"ס נפל בדברי רבינו וי"ל ולא תומש]

מז א ב מיי' פ"ג מהלכות מיסורי ביתה הלכה ג סמג לאוין נד:
יז ג מיי' פ"כ מהלכות עבודת הלכה י:
יח ד מיי' פ"ת מהלכות מיסורי ביתה הלכה ה ופט"ו מהל' סנהדרין הלכה ו סמג לאוין מז:
יט ה מיי' פי"ח מהל' מיסורי ביתה הלכה ג סמג לאוין קפא טוש"ע אה"ע סימן ו סעיף ח:
כ ו מיי' פ"י מהלכות תרומות הלכה יב:
כא ז מיי' פ"ת מהלכות מיסורי ביתה הלכה ד ופט"ו מהל' סנהדרין הלכה י סמג לאוין מז:

ג) נפ"ת: לכותי, ולכותי], ד) [נקמן 5. ע"ס], ה) [ע" תוספות עמוד ב ד"ס לאמין], ד) [יבמות ה. קיל: קדושין כת: לה: לו. מכות כ. תמורה ד:], ס) יבמות נט: סת: עו. תמורה ג., ו) נקמן עה: עו. סז: תגיגה יח: כתובות עה. סת., ז) [נ"ל דתנן], ח) תרומות פ"ו מ"ב [כריתות ו.], ט) [נקמן סו:], י) נפ"ת: כותי,

תורה אור השלם

1. וּבַת אִישׁ כֹּהֵן כִּי תָחֵל לִזְנוֹת אֶת אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף:
ויקרא כא ט
2. עֶרְוַת בַּת בִּנְךָ אוֹ בַת בִּתֶּךָ לֹא תְגַלֵּה עֶרְוָתָן כִּי עֶרְוָתֵךְ הֵנָּה: ויקרא יח י
3. עֶרְוַת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תְגַלֶּה אֶת בַּת בְּנָהּ וְאֶת בַּת בִּתָּהּ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ שְׁאֵרָה הֵנָּה זִמָּה הִוא: ויקרא יח יז
4. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אִשָּׁה וְאֶת אִמָּהּ זִמָּה הִוא בָּאֵשׁ יִשְׂרְפוּ אֹתוֹ וְאֶתְהֶן וְלֹא תִהְיֶה זִמָּה בְּתוֹכְכֶם: ויקרא כ יד
5. וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הִוא בְּתְרוּמַת הַקֳּדָשִׁים לֹא תֹאכֵל: ויקרא כב יב
6. וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְזֶרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹּאכַל וְכָל זָר לֹא יֹאכַל בּוֹ: ויקרא כב יג

הגהות הב"ח

(ה) גמ' קמ"ל ומאי שנא:

לעזי רש"י

אשווייד"א [אישוייד"א]. לסטות.

מוסף רש"י

ואין בועלה בשריפה. מלמ בתנק כשאר אמת מאם מים (מכות ב.). **פנוי הבא על הפנויה כו' עשאה זונה.** דלמעילת זנות קרי זונה (תמורה ל.). **אחיה הנה הנה.** למיסוקי, שבתו מאמתו וכן בת בתו וכת בנו יליף מערות אמת ובתה לף מגזלה, והכי בתו מאמתו בכלל בת אמו, אבל בתו מאמתו לא אמתמע, דכתיב ערות אמת, ולטון מיסות דעל ידי קידושין אמתמע, ובתו ובת בנו מאמתמע בהאי קרא ולא אמתמע בבת בנך או בת בתך, והכל לטון מיסות לף כתיב, ולפכי בתו לף כתיב הכא, ויליפינן בג"ש כתיב הכא בקבלת לתוסה כי ערותך הנה וכתיב בקבלת לתריגת לתיסות שאלה הנה, מה התם בתו בבת בתו, אף כאן בתו בבת בתו (יבמות ג. וכעי"ז חגיגה יא:). **אחיא זמה זמה.** לבריפה, כתיב הכא בתו מאמתו וכתיב בבריפה זמה הית וכתיב בתם יתרגו, מה להלן בריפה אף כאן בריפה, ובתו מאמתו הא ילפינן מהכא הנה בבת אמתו (יבמות ג.) מאחר שלמדת לוסה מנשואה, ונשואה כתיב זמה הית כאמה דכתיב בלוסה דמי, וחזור ולמוד בת בריפה מאת לבת אמה ואת אמה זמה הית בבת ישראל, דהא כתיב בת כהן (ויקרא יא:) לו: מעיקרא מייתינן לה בהנה הנה והדר בזמה זמה, כתיב הכא כי ערותך הנה וכתיב בבת אמתו הנה הנה, מה להלן זמה עמו לף כאן זמה עמו, ובתר לתייתינן זמה לבבת דידיה ילפינן בת בריפה בזמה זמה

שהיא למטה ממיתת אביה ומאי ניהי נשואה בת ישראל אם זינתה בחנק בת כהן נשואה שזינתה דינה בשרפה ככל בת שזינתה עם אביה שהיא בשרפה. וכל שמיתתה למעלה ממיתת אביה שזינתה עם אביה ומאי ניהי ארוסה דאלו ארוסה בת ישראל בסקילה הכא בבת כהן שזינתה ארוסה כמיתת כלה שזינתה עם חמיה בסקילה. ורבי אליעזר כרבנן סבירא ליה דאמר נשואה בת כהן יצאה לשרפה ולא ארוסה אלא ארוסה אפילו בת כהן בסקילה ואע"ג דרמי ירמיה מידי למטה ולמעלה קתני.